

11. ישוע הוא אדון השבת לוקס ו' 1-11 לוקס : מסע בעקבות חייו של ישוע

האם היו לך הרבה חוקים שהיית צריך לציית להם בילדותך? האם היו כללים שחשבת שהם לא הוגנים או פשוט סתם טיפשיים? במבט לאחור, האם אתה חושב שהם היו טובים עבורך?

גבולות הגזרה של שומרי החוק

בתחילת הפרק השישי של הבשורה על-פי לוקס, אנו קוראים על סכסוכים נוספים שישוע המשיח היה צריך לסבול עם הפרושים והסופרים, האליטה הדתית של אותה תקופה. מחשבות אלה שנמסרות לנו מאת לוקס עוזרות לעולי הרגל המאמינים, שכן המאבק שישוע סבל, כלומר המילים, הביקורות והמחלוקות, הם מנת חלקו גם של המאמין הבוגר במשיח. מנקודת מבטו של אלוהים והאופן שבו הוא מכשיר את גוף המשיח, הקהילה, זוהי חוויה נורמטיבית שהשליחים צריכים לעבור אירועים מכוונים שבוחנים ומחדדים את אופיים.

אלו הייתם מן העולם, העולם הזה אוהב את שלו. אינכם מן העולם, כי אני בחרתי אתכם מן העולם. משום כך העולם שונא אתכם. זכרו את הדבר אשר אמרתי לכם: 'עבד אינו גדול מאדוניו'. אם אותי רדפו, גם אתכם ירדפו; אם את דברי שִׁמְרוּ, גם את דְּבַרְכֵם יִשְׁמְרוּ. וְאֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יַעֲשׂוּ לָכֶם בְּעִבּוּר שָׂמִי, כִּי אִין הֵם יוֹדְעִים אֵת שׁוֹלְחִי (יוחנן ט"ו 19-21).

מאותו הרגע שבו ישוע ריפא את האישה המצורע בלוקס ה' 14, כלומר, מהרגע שישוע אמר למצורע שנרפא להראות לפני הכהונה בירושלים, אנו רואים שהמנהיגות הדתית עוקבת אחרי ישוע מקרוב ומנסה להכפיש את שירותו מול האנשים. חלק מהסיבה להתקפותיהם על המשיח הייתה קנאה שהאנשים נהרו בהמוניהם אליו, אבל חוץ מזה אנחנו רואים גם מלחמה רוחנית. אלה שהתנגדו לישוע בקהילה הדתית האמינו שהם עושים זאת מתוך דאגה לאמת, מתוך רצון לקיים את המערכת הדתית ואת חוקי התורה. הם לא הבינו שכאשר הם בחרו להתנגד לישוע שנשלח על ידי האב, הם למעשה צודדו עם האויב, השטן, שרצה להרוס את ישוע.

אנחנו לא צריכים לזלזל בעבודה שהשטן השפיע על האליטה הדתית, ושהפרושים והסופרים בתקופה זו היו כלים שמטרתם הייתה לנסות ולהפחיד את ישוע, ובכך לסכל את עבודתה של מלכות האלוהים. הטעיה דתית היא דבר מאוד עוצמתי. אפילו לשאול השליח, הייתה האשליה שעליו לעשות כל שביכולתו כדי לפגוע בצמיחתה של הקהילה הקדומה, לדוגמא, הוצאתם להורג וניסיון לכפות על המאמינים הראשונים לגדף את שם ישוע (מעשי השליחים כ"ו 9-11). לכל מיני דתות וכתות שונות יש רוח נגדית לזו של אלוהי אברהם, יצחק ויעקב. כמאמינים, עלינו לצפות לרדיפה מאנשים שהולכו שולל והם משרתים של השטן. עלינו להיות זהירים בתגובתנו לסכסוך, כי האנשים הם אף פעם לא האויבים שלנו. אנחנו במלחמה רוחנית עם אויב בלתי נראה. אנחנו לא נלחמים נגד בשר ודם אלא נגד רשויות ושררות.

לפני שנתעמק בפסוקים אלו, יהיה טוב שנבין את מערכת החוקים המורכבת הזו שהתפתחה עם השנים. שיטת חוקי התורה התפתחה במשך מאות שנים עד כדי כך שהיא הפכה להיות מאוד מסובכת. היא הייתה מעבר למצוות שניתנו בתחילה למשה. למעשה, היו חוקים בתוך החוקים עצמם. זה הגיע לנקודה שישוע התייחס למערכת הדתית שלהם כאל מעמסה כבדה, שכן כאשר דיבר על הפרושים הוא אמר:

הם קוֹשְׁרִים מִשְׁאֵוֹת כְּבָדִים וּמַעֲמִיסִים אוֹתָם עַל שִׁכְמֵי הָאֲנָשִׁים, אֵךְ אֵינֶם רוֹצִים לְהִנִּיעַ אוֹתָם אֶף בְּאֶצְבָּע (מתי כ"ג 4).

כיצד הפכה מערכת החוקים והמצוות הללו לכל כך מורכבת? על מנת להבין זאת חשוב לזכור שלאחר כל כך הרבה שנים של עבודת אלילים ואחרי שהמלך מנשה הקריב את בנו בפולחן לאל שקרי בשם מולך (מלכים ב' כ"א 5-7, מלכים ב' י"ח 17), אלוהים היה צריך לפשוט את עם ישראל שהיה חסר אמונה. בשנת 586 לפנה"ס, הוא הרשה לבבל לכבוש את ממלכת יהודה, העם כולו גורש לבבל והיה צריך לשרת את מלך בבל במשך שבעים שנה (ירמיהו כ"ה 9-11).

בזמן שבני ישראל היו בבבל, הם "חזרו לעצמם", וכמו הבן האובד בלוקס פרק ט"ו, הם בחנו את דרכיהם ושאלו את השאלות הקשות; מדוע אלוהים הרשה לבבל לשעבד אותם? בצדק, הם הגיעו למסקנה שהם נמצאים במקום הזה מפני שהם עבדו עבודה זרה ולא קיימו את המצוות של אלוהים. מורים בתקופה ההיא התחילו לבנות גדר סביב מצוות אלוהים, כדי שבמידה והם יפרצו את הגדר, הם לא יעברו על המצוות ויביאו

על עצמם עוד משפט. הסופרים הפכו למפרשים ומורים של החוקים. בקנאותם להגן על התורה, הם הוסיפו לדרישותיה, כך שאם אלוהים קבע שאסור לך לעבוד בשבת, הם החלו להגדיר את משמעות המילה 'לעבוד' על ידי הוספה על דבר אלוהים.

לעיתים קרובות, אלוהים משתמש בחוויות קשות בחיינו כדי להחזיר אותנו אליו. האם הגדלת הכמות והפרטים של החוקים יכולה לשנות את הלב? מה אתה חושב?

עם זאת, המצווה של אלוהים לא לעבוד הייתה פשוטה:

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעֵשִׂיתָ כָּל-מְלֹאכֶתֶךָ. וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלֹאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ, עֶבֶדְךָ וְאִמָּתֶךָ וּבְהֵמָתֶךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיךָ. כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי; עַל-כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֶׁהוּ. כִּבְד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּן יָמֶיךָ עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ (שמות כ' 11-8).

משמעות המילה שבתון בעברית, היא להפסיק או לנוח, כלומר לא לעבוד; זה הכול! אם אלוהים אמר שבני ישראל לא יעבדו בשבת, מה הייתה המשמעות של זה? כיצד אלוהים מגדיר את המושג עבודה? שלושים ותשעה פעולות בסיסיות נקבעו על-ידי פרשני התורה, וביניהם היו לקצור, לעמר, לדוש (להפריד את המוץ מהדגן) ולהכין ארוחה. הגדר לא נעצרה שם. בחוקים הרבניים נקבע שהליכה למרחק של יותר מ-900 מטר נחשבת עבודה, בדרך כלל נקראת כ"דרך תחום שבת" (מעשי השליחים א' 12). עם זאת, במידה ואדם השאיר באותו מקום מזון מראש, הוא יכול ללכת עוד 900 מטר, מכיוון שהמקום שבו הוא השאיר את מזונו הפך לביתו. יחד עם המרחק שאדם יכול ללכת, הסופרים החליטו שאי אפשר לסחוב משקל בשבת, כל דבר ששקל יותר משתי תאנים מיובשות הוגדר כמשקל. אפילו היום, אם אתה נמצא במלון בישראל ביום שבת, עליך להיזהר באיזה מעלית אתה נמצא, כי בדרך כלל לפחות אחת מהמעליות מופעלת באופן אוטומטי, ועוצרת בכל קומה כדי שלא תפר את השבת על ידי לחיצה על כפתור המעלית לקומה שלך (מעלית שבת). כשסנדי ואני התגוררנו בישראל לזמן קצר, לפעמים היינו יוצאים לטיול בשבת. חיינו בקהילה יהודית אורתודוקסית, והבחנו בסרטים קשורים בכל השכונה, בדומה לסרטים בזירת פשע. הוסבר לנו שמדובר בעירוב - מרחק ממופה עבור אלה שיוצאים לטיול בשבת, כדי שיידעו את האורך המותר לטיול בשבת.

בתלמוד עשרים וארבעה פרקים מתמקדים במצוות שבת, כולל דיון בהשלכות של "לא לעבוד" בשבת. הסופר לא יכל לשאת את העט שלו, החייט לא יכל לשאת את המחט שלו, והתלמיד לא יכל לשאת את ספריו. אסור היה לרכוש או למכור שום דבר. לא יכולת לעשות אמבטיה מהחשש שמים שטפטפו על הרצפה יגרמו לך לנקות את הרצפה. לא ניתן היה להדליק אש על הכיריים, כדי שאף אחד לא יבשל. (כיום, אצל דתיים או אפילו מסורתיים יש "פלטת שבת" שמותר להם להשאיר אותה דולקת כדי לשמור על החום של ארוחת השבת).

השבת נהפכה להיות היום הגרוע ביותר בשבוע עבור יהודים רגילים. זה כל כך הגביל אותם, כך שאף אחד לא יכל לעשות שום דבר בשבת. הבעיה הייתה שההגדרות והגדרות החלו להאפיל על האנשים שעליהם הם נועדו להגן. "כשזה קורה, אנחנו כבר לא מתמודדים עם בעיות הליבה של שכרות וניאוף. במקום זה, אנחנו נלחמים בקרבות מדומים על הגדרות חדשות שאנחנו הקמנו. עכשיו החוקים החדשים הופכים לשדות הקרב החשובים באמת. בקרוב נבדוק את האורתודוקסיה של אדם מסוים לפי מידת הכבוד שלו לגדרות", אמר הפרשן ויליאם קולמן.

הסכסוך בנוגע ליום השבת

בשני הקטעים הבאים, לוקס מראה לנו שישוע תוקף את כל הכללים הנוספים שאלוהים מעולם לא ציווה עליהם לשמור.

בשַׁבַּת הַשְּׁנִיָּה לְסִפְרֵית הָעֵמֶר בְּעָבְרוּ בְּשָׂדוֹת קָמָה קָטַפוּ תַלְמִידָיו שִׁבְלִים וּלְאַחַר שִׁמְלָלוּ אוֹתָן בִּידֵיהֶם אֶכְלוּ. אָמְרוּ אֲחָדִים מִן הַפְּרוּשִׁים: "מִדּוּעַ אַתֶּם עוֹשִׂים מִה שְׁאֲסוּר בְּשַׁבָּת?" הַשִּׁיב לָהֶם יֵשׁוּעַ וְאָמַר: "הֲאִם לֹא קָרָאתֶם מִה שֶׁעָשָׂה דָּוִד כְּאֲשֶׁר רָעַב הוּא וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ? הֲרִי נִכְנַס אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים וְלָקַח אֶת לֶחֶם הַפָּנִים, שְׂאִינוּ מִתֵּר לְאֶכְיֵלָה אֶלָּא לַפְּהִנִּים בְּלֶבֶד, אֶכְל וְגַם נָתַן לְאֲנָשָׁיו." הוֹסִיף וְאָמַר לָהֶם: "בֶּן-הָאָדָם הוּא אֲדוֹן הַשַּׁבָּת" (לוקס ו' 1-5).

הפסקה מתחילה בכך שהוא אומר לנו שהסכסוך הזה התקיים ביום השבת. אנחנו רואים שהפרושים מרגלים אחרי התלמידים וישוע בזמן שהם מתהלכים בשדות התבואה. אני תוהה אם הפרושים עברו את מגבלת

ההליכה שלהם של 900 מטר? המשנה פירטה שלוש מתוך שלושים ותשע הבהרות בנוגע לעבודה: "לקצור... לעמר, לדוש" (מסכת שבת 7 ב'). כשהתלמידים קטפו את השיבולים, הם קצרו. כאשר הם מללו אותן בידיהם, הם עמרו ודשו התבואה. פעולות אלה שהתבצעו על ידי התלמידים היו אסורים על ידי "שומרי גבולות הגזרה של הגדר" הנוקשים.

ישוע דאג לעמו. מנקודת מבטו, הסופרים והפרושים היו כה להוטים לקיים את החוקים ולשמור על הגדר סביב החוקים הללו, שהם נכשלו בלהבין או להרוויח מהרווח של אותם כללים. הוא סירב להיות כבול על ידי התוספות שלהם, וזה מה שהוביל אותו לעימות עם האליטה הדתית. אלוהים נתן להם את יום השבת כזמן מנוחה, אבל הפרושים והסופרים יצרו מערכת של כללים כדי לבסס גאולה שהיא תוצר של שמירת החוקים. אנשיו של ישוע הפרו את חוק מספר 146, סעיף 42, שורה 4, תת סעיף 16, של חוק הגנת השבת (צ'אק סווינדול). ישוע היה צריך לשוב את הגדר שלהם!

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוּא אֲשֶׁר דָּבַר יְהוָה שְׁבִתוֹן שְׁבֵת קֹדֶשׁ לַיהוָה מִחֹר: אֵת אֲשֶׁר תֹּאפּוּ אִפּוּ וְאֵת אֲשֶׁר תִּבְשְׁלוּ בְשָׁלוּ וְאֵת כָּל הַעֲדָף הַנִּיחִיו לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד הַבֶּקֶר. וַיִּנְיִחוּ אֹתוֹ עַד הַבֶּקֶר כַּאֲשֶׁר צָוָה מֹשֶׁה וְלֹא הִבְאִישׁ וְרָמָה לֹא הִיְתָה בּוֹ. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכַלְהוּ הַיּוֹם כִּי שְׁבֵת הַיּוֹם לַיהוָה: הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֶהוּ בְשָׂדֶה. שְׁשֵׁת יָמִים תִּלְקֹטְהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁבֵת לֹא יִהְיֶה בּוֹ. וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יָצְאוּ מִן הָעַם לִלְקֹט וְלֹא מִצָּאוּ. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה: עַד-אֲנִי מֵאַנְתֶּם לְשֹׁמֵר מִצְוֹתַי וְתוֹרָתִי. רְאוּ כִּי יְהוָה נָתַן לָכֶם הַשְּׁבֵת עַל כֵּן הוּא נָתַן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לֶחֶם יוֹמִים שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו אֶל יָצָא אִישׁ מִמֶּקְמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי (שמות ט"ז 23-30).

אבל מדוע יום השבת והמנוחה היה כל כך חשוב לאלוהים? למה אלוהים הציג את המצווה הזו מלכתחילה?

אלוהים לא מחפש רובוטים. הוא נתן לנו בנדיבות לפחות יום אחד בשבוע לנוח, להירגע ולהבריא. במקור, זה ניתן כברכה, כלומר, כדי להגן על האדם ולאפשר לו זמן של מנוחה והתחדשות. כמה שאנחנו צריכים את זה בתרבות שלנו היום! צריך להיות יום מוגדר שבו נוכל לא רק להזין את הגוף שלנו, אלא גם את הנפש שלנו ונעשה הפסקה מן העבודה השוחקת. מאחר ואלוהים יצר את האדם, אלוהים יודע ומכיר בצורך של האנושות לנוח. תמיד היו אנשים שרצו שאחרים יעבדו עבורם שבעה ימים בשבוע ללא הפסקה. דעתו של אלוהים לגבי השבת לעמו הייתה איתנה. השבת ניתנה לאדם לנוח, לא להיפך, כלומר, האדם נוצר עבור השבת. השבת לא ניתנה רק כברכה עבור העם, אלא היא גם סמל של משהו עמוק יותר.

מנוחת השבת לעם אלוהים

ישוע בעצמו אמר:

בואו אלי כל העמלים והעמוסים ואני אמציא לכם מנוחה. קחו עליכם את עלי ולמדו ממני, כי ענו אני ונמוך רוח; תמצאו מרגוע לנפשותיכם, כי עלי נעים וקל משאיי" (מתי י"א 28-30).

האלוהים שלנו משתוקק לקרב אותנו אליו. בני ישראל לא הבינו את ליבו של אלוהים כלפיהם. לא היה להם שום ערך בלהקדיש יום בשבוע לדרוש את אלוהים, כי איך הם ירוויחו מזה? השבת הייתה הרבה יותר מסתם יום מנוחה. יום זה ניבא את העתיד להתרחש, כמו שאלוהים נח מששת ימי העבודה שלו בבריאת העולם, תהיה מנוחה רוחנית בשבת. זכור כי לאורך סיפורי התנ"ך, אלוהים עשה כל כך הרבה דברים עבור עם ישראל ששימשו צל של ההגשמה שתקרה כאשר המשיח יתהלך על הארץ. שאול השליח מדבר על העיקרון זה שאנו רואים בתנ"ך:

מה שְׁקָרָה לָהֶם הָיָה לָקַח לְדַגְמָה וְזֶה נִכְתָּב בְּדִי לְהַזְהִיר אוֹתָנוּ, אֲנַחְנוּ אֲשֶׁר קָצִי הָעוֹלָמִים הִגִּיעוּ אֵלֵינוּ (הראשונה אל הקורинתיים י" 11).

מצרים הייתה מעין מעצמה עולמית שבה אנו חיים היום כזרים וכעולי רגל. פרעה היה סוג של שטן, אותו אחד שהטיל נטל כבד על גבם של בני ישראל. משה היה סוג של מושיע, ישוע, שיבוא להציל אותם משוק העבדים של השטן. כבש הפסח היה סוג של הקורבן שהחליף את שם האלוהים, שבא לשאת את חטאת העולם. הדם של כבש היה צריך להיות ממוקם במשקוף ועל שני צדי הדלת, ובכך יצר צלב שהיום עוצר את מלאך המוות מלהיכנס לבית חיינו. עמוד האש שנתן להם אור בזמן שהם צעדו בלילה, היה סוג של אור העולם, ישוע. הסלע שנפגע היה סוג של הצליבה שהביאה מים חיים לעולם. אנחנו יכולים לתת אינספור דוגמאות להקבלה הזו. השבת סימלה משהו שאלוהים יעשה כאשר יוזם הברית החדשה יכנס לתמונה.

בדיוק כמו שהפסח מן השעבוד של פרעה דיבר אלינו על ישוע שמושיע אותנו מן השעבוד של החטא, השבת מדברת על מנוחת השבת שמבוססת על ישועה כתוצאה ממעשים, שהרי אין ישועה כזאת באמת. הסופר של אל העברים בברית החדשה מגדיר זאת כך:

לְכוּ, בְּעוֹד עוֹמְדֵת הַהִבְטָחָה לְהַכְנִיס אֶל מְנוּחָתוֹ, רְאוּי לָנוּ לְחַשֵּׁשׁ שְׂמָא יִמְצָא אִישׁ מִכֶּם מֵאַחַר לְהַכְנִיס. הָרִי גַם אֲנַחְנוּ הַתְּבַשְׂרָנוּ כְּמוֹהֶם, אִף הַדְּבָר שֶׁנִּשְׁמַע לֹא הוֹעִיל לָהֶם מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא הִתְמַזְג עִם אֲמוּנָה בְּקִרְבַּי הַשּׁוֹמְעִים. אֲנַחְנוּ הַמֵּאֲמִינִים נִכְנָסִים לְמְנוּחָה, כְּשֶׁשׁ שָׁאֵר, "אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתִּי בְּאִפִּי אִם-יִבְאֹוּ אֶל-מְנוּחָתִי", אִף כִּי מֵהוֹסֵד תִּבְל הַשְּׁלֵמוֹ הַמְעֻשִׂים, שֶׁכֵּן בְּמִקּוֹם אֶחָד הוּא אֹמֵר עַל הַיּוֹם הַשְּׂבִיעִי, "וַיִּשְׁבַּת אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי מִכָּל-מַלְאֲכָתוֹ." וְכֵאֵן שׁוֹב, "אִם-יִבְאֹוּ אֶל-מְנוּחָתִי." וּמֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ אֲשֶׁר נוֹתֵר לָהֶם לְהַכְנִיס אֵלֶיהָ וְאֵלֶיהָ שֶׁהַתְּבַשְׂרוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה לֹא נִכְנָסוּ בְּגִלְל הַמְרִי, שׁוֹב יָעַד יוֹם מִסֵּיָם -- הַיּוֹם -- בְּאִמְרוֹ בְּפִי דָוִד כְּנֹאֵמֶר לְעִיל, וְזֹאת לְאַחַר זְמַן רַב, "הַיּוֹם אִם-בִּקְלוֹ תִשְׁמְעוּ, אֶל-תִּקְשׁוּ לְבַבְכֶם." אֵלֹו הַבִּיָּאֵם יְהוֹשֻׁעַ אֶל הַמְּנוּחָה, לֹא הָיָה מְדַבֵּר אַחֲרָי כֵּן עַל יוֹם אַחֵר. לְפִיכֵן נֹוֹתֵרָה מְנוּחַת שְׁבַת לְעַם אֱלֹהִים. הֵן הַנְּכַנְס אֶל מְנוּחָתוֹ גַּם הוּא שְׁבַת מִמְּלֵאכָתוֹ, כְּמוֹ הָאֱלֹהִים מִשְׁלוֹ. לְכֵן נִחְתָּר נָא לְהַכְנִיס אֶל הַמְּנוּחָה הַהִיא, פֶּן יִכְשַׁל אִישׁ וַיְהִיָּה לְמִמְרָה כְּמוֹהֶם (אל העברים ד' 11-1).

הכותב של אל העברים אומר שעצם העובדה שיהושע הוביל את בני ישראל לארץ כנען, לא סיפקה להם את המנוחה האמיתית, מכיוון שהמנוחה האמיתית של אלוהים מגיעה רק באמצעות ישוע המשיח. הזכייה בארץ כנען הייתה רק סוג צל של מה שישוע עתיד לעשות, כדי להביא את כל מי שנמצא תחת הברית החדשה למנוחתו.

הצורך מתעלה על החוקים – השבת נבראה לאדם, ולא האדם נברא לשבת

הנה דוגמה לאירוע בתנ"ך המדגים שרוח החוק חשובה יותר מהחוק עצמו. ישוע התייחס לפסקה זו למטה כאשר הוא ענה לפרושים בלוקס ו' 5-3. כאשר הוא הסביר מדוע מותר לתלמידיו לקטוף ולאכול מן התבואה בשבת, ישוע הזכיר להם שכאשר דוד נמלט משאול עם קבוצת אנשים שהלכו אחריו, הוא היה רעב, ואכל לחם קדוש שרק לכהנים היה מותר לאכול ממנו;

וַיָּבֵא דָוִד נֶבֶךָ אֶל אַחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן וַיִּחְרַד אַחִימֶלֶךְ לְקִרְאָת דָּוִד וַיֹּאמֶר לוֹ מִדּוּעַ אַתָּה לְבַדָּד וְאִישׁ אֵין אִתָּךְ. וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאַחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן הַמֶּלֶךְ צִנְיִי דָּבָר וַיֹּאמֶר אֵלֶי אִישׁ אֶל יָדַע מֵאוּמָה אֵת הַדְּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלְחָךְ וְאֲשֶׁר צִוִּיתָךְ וְאֵת הַנְּעָרִים יוֹדְעֵתִי אֶל-מִקּוֹם פְּלִנִי אֶלְמוֹנִי. וְעַתָּה מַה יֵּשׁ תַּחַת יָדְךָ חֲמֹשֶׁה לֶחֶם תַּנְּה בְּיָדִי אוֹ הַנְּמֻצָא. וַיַּעַן הַכֹּהֵן אֶת דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵין לָחֶם חַל אֶל תַּחַת יָדִי: כִּי אִם לָחֶם קִדָּשׁ יֵשׁ אִם נִשְׁמְרוּ הַנְּעָרִים אִף מֵאִשָּׁה. וַיַּעַן דָּוִד אֶת הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר לוֹ כִּי אִם אִשָּׁה עֲצָרָה לָנוּ כְּתָמוּל שְׁלֹשׁם בְּצִאֲתִי וַיְהִי כָלִי הַנְּעָרִים קִדָּשׁ: וְהוּא, דָּרָךְ חַל וְאִף כִּי הַיּוֹם יִקְדָּשׁ בְּכָלִי. וַיִּתֵּן לוֹ הַכֹּהֵן קִדָּשׁ: כִּי לֹא הָיָה שֶׁם לָחֶם כִּי אִם לָחֶם הַפְּנִים הַמּוֹסְרִים מִלְּפָנֵי יְהוָה לְשׁוֹם לָחֶם חֵם בַּיּוֹם הַלְּקָחוּ (שמואל א' פרק כ"א 7-2).

הלחם שהוזכר כאן הוא "לחם הפנים." הלחם היה מקודש. כאשר הכהנים הוחלפו, הורשה להם לאכול מן הלחם כחלק מצרכי המחיה שלהם. למרות שהכהנים חלקו את הלחם עם דוד ואנשיו, הוא נועד אך ורק לכהנים. הכהן ציית למצווה נעלה יותר על ידי שיתופו עם האנשים הנזקקים. מכיוון שמדובר בהוראת אלוהים לכהנים על שירותם המסור, שאלו הכהנים את דוד האם אנשיו נקיים מבחינה טקסית.

כיצד הסיפור הזה של דוד מתקשר לישוע ותלמידיו?

כאשר דוד הגיע אל הכהן במשכן ואמר לו את חצי האמת שהמלך שלח אותו למשימה, דוד התכוון לכך שהוא שלח את עצמו. הוא נמשח למלך על ידי הנביא שמואל, אבל שאול עדיין ישב על כס המלכות. באותו אופן, ישוע נמשח למלך, הופיע לפניו בעילום שם, הוא פשוט עדיין לא הוכתר כישוע המלך. הוא אדון השבת. כאשר אלוהים הגדיר לכהנים לאכול את לחם החיים לפניו על השולחן, אלוהים מעולם לא התכוון לאלה שלא היו כהנים לגווע ברעב בזמן שהלחם ישב שם. ישנם דברים שעוקפים ומתעלים על החוקים והמצוות. חסד ורחמים הם אותם דברים שמחליפים את החוק. ישוע דיבר על רצונו וחפצו של אלוהים: "וְאִתָּם צָאוּ וְלָמְדוּ מֵה מְשֻׁמַּע יְהִסֵּד חֲפְצָתִי וְלֹא-זָבַח" (מתי ט' 13).

כמו שדוד היה המלך האמיתי באותו הזמן, למרות שהסמכות שלו כמלך עדיין לא הייתה מוכרת, הייתה לו הסמכות לתת את לחם הפנים לאנשיו. באותו אופן, למלך ישוע שעדיין לא היה מוכר כמלך האמיתי, הייתה סמכות לאכול דגן בשבת וגם לאנשים שהיו אתו. הוא הוכיח כי בן האדם היה, ללא ספק, אדון השבת.

עוד סכסוך בנוגע ליום השבת

בְּשֶׁבֶת אַחֲרֵת נִכְנַס לְבֵית הַכִּנְסָת וְהַחֵל לְלַמֵּד, וְשָׁם הָיָה אִישׁ אֶשֶׁר יָדוּ הַיְמִנִית בְּשָׁה. הַסּוֹפְרִים וְהַפְּרוּשִׁים הִתְבּוֹנְנוּ בּוֹ לְרֹאוֹת אִם יִרְפָּא בְּשֶׁבֶת, כְּדִי לְמַצֵּא עֲלֶיהָ לְהֶאֱשִׁים אוֹתוֹ. אַךְ הוּא יָדַע אֶת הַרְהוּרֵי לְבָם וְאָמַר אֶל הָאִישׁ אֶשֶׁר יָדוּ יְבֹשָׁה: "קוּם וְעִמְד בְּאֶמְצַעִי!" הֲלֵה קָם וְעִמְד. אָמַר לָהֶם יֵשׁוּעַ: "אֲשַׁאל אֶתְכֶם דָּבָר. הֲאִם מִתֵּר לְהִיטִיב בְּשֶׁבֶת אוֹ לַעֲשׂוֹת רְעָה, לְהַצִּיל נֶפֶשׁ אוֹ לְקַפְחָהּ?" הַבַּיִט סָבִיב אֶל כָּלָם וְאָמַר לָאִישׁ: "הוֹשֵׁט אֶת יָדְךָ!" הוּא עָשָׂה כֵּן וַיָּדוּ שָׁבָה לְאֵיתָנָה. אוּלַם הֵם נִתְמַלְאוּ חֲמָה וְהִתְיַעֲצוּ בִּינֵיהֶם מִה לַעֲשׂוֹת לְיֵשׁוּעַ (לוקס ו' 6-11).

פעם נוספת, אנו רואים את הפרושים והסופרים מרגלים על ישוע, מחפשים הזדמנות להאשים אותו בעבירה על החוק כדי שיהיה להם על מה להעיד נגדו. הסוגיה של שמירת השבת הייתה נושא משמעותי עבור היהודים בתקופה היא; למעשה, זה היה אחד משני דברים שבגללם ישוע נצלב:

לָכֵן הֵם רָדְפוּ אֶת יֵשׁוּעַ, כִּי עָשָׂה זֹאת בְּשֶׁבֶת. הַשֵּׁיב לָהֶם יֵשׁוּעַ: "אָבִי פּוֹעֵל עַד עֵתָה וְגַם אֲנִי פּוֹעֵל." מִשׁוּם כֵּן עוֹד יוֹתֵר הִשְׁתַּדְּלוּ לְהַרְגוֹ אוֹתוֹ, כִּי לֹא רַק שֶׁהִפְרָ אֶת הַשֶּׁבֶת אֲלָא גַם אָמַר שֶׁהָאֱלֹהִים הוּא אָבִיו וְעָשָׂה עִצְמוֹ שָׁנָה לְאֱלֹהִים (יוחנן ה' 16-18).

האדון ישוע לא ציית לכל החוקים שלהם בנוגע לשמירת השבת. באותו בוקר בבית הכנסת, היה איש שיד ימין שלו הייתה יבשה. המילה המתורגמת יבשה תיארה משהו שהיה מצומק או מנוון, כמו צמח או פרי יבש. פסוק 7 בלוקס פרק ו' מספר לנו שוב, שהפרושים והסופרים התבוננו בו מקרוב. כנראה שהם הגיעו לשם מוקדם כדי להתיישב בשורה הראשונה, ולבחור את המקומות הטובים ביותר בבית הכנסת כדי לבחון בקפדנות כל צעד שלו. אני תוהה אם הפרושים הביאו את האיש בכונה, כדי למצוא אשמה נגד ישוע בכך שהם יתפסו אותו מרפא בשבת? נראה שהסופרים והפרושים היו בדיוק באותו מקום שבו הביאו את האיש עם היד היבשה לישוע ביום השבת.

האדון כעס על כל החוקים הקטנים והמטופשים שהקשו על בני עמו. הם הכבידו על האנשים עם העומס שלהם, וגזלו את שמחת החיים הפשוטים. הוא ניצל את ההזדמנות כדי להתייצב מול יריביו, והוא ריפא את האיש בחמלה.

נסו לדמיין את התמונה הבאה: ישוע היה שם בבית הכנסת. האם האיש עם היד היבשה נכנס אחרי שהתפילה החלה? נראה שכולם שמו לב אליו, כולל ישוע. ישוע לא ריפא אותו באופן מידי. הוא קרא לאיש לעמוד ואז החל לחקור את התיאולוגיה של הפרושים לגבי אלוהים. הוא קרא עליהם תיגר "אֲשַׁאל אֶתְכֶם דָּבָר. הֲאִם מִתֵּר לְהִיטִיב בְּשֶׁבֶת אוֹ לַעֲשׂוֹת רְעָה, לְהַצִּיל נֶפֶשׁ אוֹ לְקַפְחָהּ?" (9). עבור ישוע, למנוע רפואה רק בגלל יום השבת היה דבר אכזרי לחלוטין וביטא יותר רוע מאשר טוב. ישוע היה מוכן לשבור מסורת וכללים למען רחמים וחמלה. הפרושים ייצגו את אלוהים באופן שהחוק הוא הדבר המרכזי בעיניו והוא אינו דואג לעם שלו. הוא לא נגע באיש, אלא אמר לו להושיט את ידו, ובעשותו זאת, הוא נרפא באופן פלאי לעיני כולם. האדון ריפא את האיש בהתרסה אחרי שהביט סביבו בשקט, בציפיה שאנשים יחשבו בהיגיון (ו' 10). שומרי החוק זעמו כל כך! היכן היו האהבה והחסד של אלוהים בהם! הייתם חושבים שהם יתמלאו בפליאה ושמחה עבור האיש עם היד היבשה; אך במקום זאת, הם השתגעו מרוב כעס מהתוצאה של העימות הזה. המילים ביוונית מדגישות שהם היו מלאים בחוסר היגיון, ומתארות עוינות אימפולסיבית חמומת מוח כלפי האדון שריפא את האיש וזלזל בהם בעת ובעונה אחת.

זה כל כך חשוב שאנחנו נרצה לעזור לאנשים יותר מאשר להעמיס עליהם את חוקי הדת. כמאמינים, אנחנו צריכים להיות זהירים לא לאבד את החזון של מה שחשוב באמת ולהשתעבד לחוקים. כשהייתי מאמין צעיר, אני זוכר שנופו בי על דברים שלא הבנתי, כי לא גדלתי בקהילה. פעם אחת ירדו עלי כשעצרתי בחנות שמכרה אלכוהול, בין היתר, ביום ראשון. עצרתי להביא כמה חטיפים בשביל פגישת הנוער. לא הייתי מודע לכך שאחרים יראו את זה כמעשה שלא מכבד את יום ראשון (השבת של הנוצרים). הייתי בדרך לפגישה בקהילה באותה עת. אלוהים רואה את ליבנו. אנחנו צריכים להיזהר לא לדכא את שמחתם של מאמינים חדשים עם מערכת של חוקים ותקנות.

אמנם אנחנו צריכים להדריך מאמינים חדשים, אבל זה הכרחי שהם לא יוצפו ברשימה חדשה של יעשה ואל תעשה, שהופכת לנורמה אחרת. העיקרון במקרא הוא תמונה של האופן שבו בני ישראל ירשו את הארץ המובטחת. באמצעות יהושע, הם לקחו בחזרה את ארץ כנען, קרב אחד בכל פעם. כאשר הם כבשו את הארץ, בני ישראל לא תקפו את כל אויביהם בבת אחת. הם ריכזו את מאמציהם על המבצרים והערים, בזה אחר זה.

צריך לכבוש את ארץ החטא בליבנו לאורך תקופה, וריכוז המאמצים לא יכבוש אותה באמצעות חוקים, אלא על ידי קבלת החסד.

אנו מכירים את דרכי האלוהים על ידי קריאת כתבי הקודש. הוא מזכיר לנו ומדריך אותנו על ידי הרוח שלו, וזה החסד שלו שמאפשר לנו לחיות על פי דבריו. תארו לעצמכם איך זה היה ללכת עם ישוע כמו שהתלמידים עשו. ישוע ציית לחוק באותו זמן. הוא צפה בטקסים וימי חג. הוא גם ראה את מה שהדברים האלה מייצגים, והוא הפגין אמת וחסד בצורה שגרמה לאחרים לראות את אלוהים האב באור חדש. אנשים ראו את מלכות האלוהים באה בצורה שמעולם לא ראו קודם לכן דרך מערכת המעשים שלהם. אין פלא שהפרושים והשליטים הדתיים זעמו עליו!

האם זה לא נראה לכם מפתיע שהם לא הבחינו בצביעות שלהם כשהתרחקו מהמקום וחשבו מחשבות של רצח? "אולם הם נתמלאו חמה והתקצפו ביניהם מה לעשות לישוע" (פס' 11).

הם ידעו את דבר אלוהים, ובכל זאת הם לא ידעו את האלוהים של הדבר. הם חשבו יותר על ספר המתכונים מאשר על הארוחה עצמה. הספר מספר לנו איך לקיים מערכת יחסים חיה עם אלוהי הספר. בואו נזהר לחפש את הלב של האלוהים שכתב את הספר.

תפילה: תודה לך על הכוח המשחרר לחיות בשבילך. שמור אותנו באהבתך, אדוננו ישוע. אמן.

קית' תומאס

דוא"ל: keiththomas7@gmail.com

אתר אינטרנט: www.groupbiblestudy.com